

W lustrze Dantego

Program edukacyjny towarzyszący wystawie

Muzeum Narodowe w Krakowie

Jacek Gaj (1938–2021), *Odyseusz dla B.*, 1969; akwaforta, papier; Muzeum Narodowe w Krakowie

Wystawa to okazja do podróży w głąb ludzkiej natury – z jednym z najbardziej znanych w literaturze przewodników, który przed wiekami stworzył sugestywną mapę ludzkich emocji, pragnień i lęków. W programie wydarzeń edukacyjnych towarzyszących ekspozycji traktujemy dzieła sztuki jako punkt wyjścia do rozmów o sprawach ponadczasowych: o sile pokusy i ciężarze odpowiedzialności, o pięknie, które potrafi zachwycić, ale także zwodzić, oraz o ostrzeżeniach, które mimo upływu lat są aktualne. Zachęcamy do uważnego patrzenia, eksplorowania ukrytych symboli, spotkania ze sztuką, literaturą i filozofią w atmosferze dialogu, ciekawości drugiego człowieka i twórczego odkrywania. Czy w lustrze Dantego ujrzymy siebie?

Szczegółowe informacje o wydarzeniach:

https://mnk.pl/aktualnosci/wszystkie

Rezerwacja:

Centrum Informacji i Rezerwacji MNK,
e-mail: rezerwacja@mnk.pl
lub tel. 12 43 35 744 nr wew. 2 („Rezerwacja"),
od poniedziałku do piątku w godz. 9:00–16:00

Uczestnictwo w oprowadzaniach jest równoznaczne z akceptacją Regulaminu zwiedzania (https://mnk.pl/regulamin-zwiedzania)

Koordynacja programu edukacyjnego:

Katarzyna Maziarz-Górka (kmaziarz@mnk.pl)
Katarzyna Szczygieł (kszczygiel@mnk.pl)

Przestrzeń wystawy

Do Państwa dyspozycji oddajemy stanowisko „Księga wspomnień i przeczuć" z **osią czasu** – do refleksji nad przeszłością, teraźniejszością i przyszłością.

Po wizycie na wystawie zapraszamy do **Altany** – przestrzeni do odpoczynku przy sali edukacyjnej. Będą tam na Państwa czekały publikacje autorów, których teksty można spotkać w przestrzeni ekspozycji, oraz szachy, bo przecież... gra się nie kończy.

Francisco Goya, *Donde hay ganas hay maña. Modo de volar* (*Ochota jest matką umiejętności. Sposób na latanie*), z teki *Los Proverbios – Los Disparates* (*Przysłowia – Szaleństwa*), 1816–1824, wyd. IV lub V, Madryt 1902; Muzeum Narodowe w Krakowie

Oferta dla grup zorganizowanych:

Oprowadzanie z przewodnikiem na zamówienie dla młodzieży i osób dorosłych

Czas trwania: 90 min
Maksymalna liczba osób w grupie: 25
Cena: 190 zł + bilet wstępu dla każdej osoby uczestniczącej
Obowiązuje rezerwacja
Prowadzenie: Przewodniczki i przewodnicy MNK

Tego dowiesz się podczas oprowadzania:

- jak czytać ukryte kody i symbolikę toposów, które od wieków krążą wokół dobra i zła
- co w *Boskiej Komedii* Dantego inspirowało współczesnych twórców – zobaczysz, jak wizje Dantego kształtowały wyobraźnię artystów
- jak sztuka przez lata oswajała lęk przed tym, co nieznane i trudne do uchwycenia

To Cię zaskoczy:

- zderzenie piękna z niepokojem: ewolucja wyobrażeń o raju, czyśćcu i piekle w jednym miejscu – od surowych wizji, przez romantyczne ułudy, po niepokojącą lub kojącą nowoczesność
- nieoczywiste zestawienia dzieł - sprawdzisz, jak korespondują ze sobą dzieła od antyku po współczesność. Mroczne wizje Francisca Goi i Giovanniego Battisty Piranesiego spotkają się z symbolizmem Jacka Malczewskiego i drapieżnością Witkacego
- siła wyobraźni twórców opisujących ludzkie upadki, ale też wizję harmonii

Tylko u nas czekają na Ciebie:

- droga przez dziewięć odsłon ludzkiego życia – autorska dramaturgia aranżacji wystawy prowadząca od ziemskich pokus po symboliczne spotkanie w raju
- intrygujące eksponaty (takie jak XIX-wieczny korzeń mandragory) w zaskakujących kontekstach, będące świadkami prób okiełznania czasu i natury ukazane z perspektywy astronomicznej, filozoficznej i geograficznej
- chwila zatrzymania się bez „rozpraszaczy", na którą zwykle brakuje czasu – w doborowym towarzystwie dzieł sztuki, z okazją do spojrzenia w tytułowe lustro

Między wędrówką, pokusą i winą. Wielkie toposy kultury w lustrze Dantego. Lekcja muzealna na zamówienie dla młodzieży

Zawieszona między epokami *Boska Komedia* Dantego Alighieri to uniwersalna mapa ludzkich emocji. Przyjrzymy się, jak jego wizja zaświatów oraz kluczowe motywy kultury śródziemnomorskiej i chrześcijańskiej rezonowały w sztuce kolejnych stuleci.

Dla kogo? Młodzież z klas 7 i 8 szkół podstawowych i ze szkół ponadpodstawowych
Czas trwania: 90 min
Maksymalna liczba osób w grupie: 25
Cena: 20 zł/osoba. Opłata minimalna: 200 zł od grupy
Obowiązuje rezerwacja
Możliwość rezerwacji od 04.01.2027
Prowadzenie: Edukatorzy i edukatorki MNK

Wiedza

- poznamy strukturę i symbolikę *Boskiej Komedii* Dantego oraz prześledzimy jej recepcję w polskiej literaturze
- rozpoznamy uniwersalne toposy (wędrówki, pokusy, winy i kary) w malarstwie, grafice i rzemiośle artystycznym
- zgłębimy wizje świata badaczy zafascynowanych naukami ścisłymi i tajemnicami natury

Umiejętności

- sprawdzimy, jak literatura inspiruje inne dziedziny sztuki na przestrzeni wieków
- weźmiemy na warsztat teksty – nie tylko *Boskiej Komedii*
- podyskutujemy o granicach wolności, strachu i nadziei
- poszukamy kuszenia i ostrzeżenia u Francisca Goi, Odilona Redona, Jacka Malczewskiego, Brunona Schulza i Witkacego

Refleksja

- rozważymy, czy przestrogi Dantego są aktualne również dziś
- zastanowimy się, jakie formy przybierają współczesne pokusy
- rozstrzygniemy, jak sztuka diagnozuje kondycję człowieka

Oferta dla dorosłych osób indywidualnych:

W samo południe. Oprowadzania niedzielne

Terminy: 20.12.2026, 17.01.2027, 28.02.2027, 11.04.2027, 09.05.2027 — godz. 12:00-13:30

Dla kogo? Młodzież, dorośli
Udział: w cenie biletu wstępu na wystawę
Obowiązuje rezerwacja
Więcej informacji:
https://mnk.pl/edukacja/dorosli-i-mlodziez/w-samo-poludni-oprowadzania-niedzielne/
Prowadzenie:
kurator wystawy Światosław Lenartowicz

Ścieżki Dantego. Oprowadzania po wystawie

Terminy: 22.01.2027, 29.01.2027, 12.02.2027, 19.02.2027, 12.03.2027, 19.03.2027, 16.04.2027, 23.04.2027, 7.05.2027, 21.05.2027 — godz. 16:30-18:00

Dla kogo? Młodzież, dorośli **Zapisy:**
Obowiązuje zakup biletu online na stronie https://bilety.mnk.pl (szukaj biletów w kategorii WYDARZENIA: *Ścieżki Dantego. Oprowadzania po wystawie*)
Cena: 45 zł od osoby. Sprzedaż biletów online od 8.01.2027
Prowadzenie:
Przewodniczki i przewodnicy MNK

Poranek w muzeum. Oprowadzanie dla osób w wieku 60+

Terminy: 03.12.2026, godz. 11:00-12:30
11.03.2027, godz. 11:00-12:30

Cena: 5 zł od osoby
Obowiązuje rezerwacja przez Centrum Informacji i Rezerwacji MNK **wyłącznie telefonicznie:**
- Na oprowadzanie w dniu 03.12.2026 rezerwacja od 23.11.2026, od godz. 9:00
- Na oprowadzanie w dniu 11.03.2027 rezerwacja od 25.02.2027, od godz. 9:00

Prowadzenie:
kurator wystawy Światosław Lenartowicz

W lustrze poezji. Nie tylko Dante. Oprowadzania literackie

Terminy: 6.02.2027, godz. 14:00-15:30
6.03.2027, godz. 14:00-15:30
(powtórka oprowadzania z 6.02.2027)

> *Ogromną zaletą wystawy „W lustrze Dantego. Kuszenie i ostrzeżenie" jest permanentne wykraczanie poza ramy jednej dziedziny sztuki, sprawianie, że rozmawiają ze sobą nie tylko malarstwo, grafika, rysunek czy rzeźba, ale także film… No i wreszcie wkraczamy w świat literatury, a przede wszystkim poezji.*

Te słowa, zaczerpnięte z katalogu wystawy, uczynimy mottem literackiej wędrówki po przestrzeniach Muzeum Narodowego w Krakowie. Rzadko kiedy otrzymujemy tak dobitny i tak barwny dowód współistnienia różnych obszarów kultury – uzupełniających się wzajemnie, dopełniających, wchodzących ze sobą w dialog. Podczas spaceru po wystawie „W lustrze Dantego. Kuszenie i ostrzeżenie" spojrzymy na zebrane eksponaty przez pryzmat poezji największych mistrzów słowa, takich jak Mikołaj Sęp Szarzyński, Daniel Naborowski, Cyprian Kamil Norwid, Czesław Miłosz, Zbigniew Herbert, Wisława Szymborska czy sam Dante.

Poezja stanie się kluczem do odczytywania obrazów, tropem prowadzącym przez świat pokus, namiętności, zwątpień i duchowych poszukiwań. Czy uda nam się poczuć coś kształt tego, co odczuwał Charles Baudelaire, gdy obcował z arcydziełami malarstwa? W wierszu Latarnie poeta potrafił zamknąć swe doświadczenia w niezwykłych wersach:

> *Te wszystkie skargi – jęki – tych różnych klątw burza*
> *I zachwytów, z rozpacznym pomieszanych śmiechem,*
> *Są tysiąca tej ziemi labiryntów echem,*
> *Którym serce, jak boskim opium, się odurza!*
>
> przełożył Bogumił Aspis

Muzeum Narodowe w Krakowie zaprasza na wspólne poszukiwanie tych boskich upojeń. Bo przecież czasem, żeby naprawdę zobaczyć obraz, trzeba najpierw posłuchać wiersza. A czasem, żeby zrozumieć wiersz, warto stanąć przed obrazem.

Dla kogo? Młodzież, dorośli
Udział: w cenie biletu wstępu na wystawę, liczba miejsc ograniczona
Obowiązuje rezerwacja
Prowadzenie:
Wojciech Rzehak - scenarzysta, polonista, kierownik Działu Edukacji w Teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie, autor i współautor książek. Prowadzi kanał edukacyjny Ponury Polonista na YouTube. Absolwent filologii polskiej oraz studiów podyplomowych na Uniwersytecie Jagiellońskim, przez wiele lat pracował jako polonista m.in. w V Liceum Ogólnokształcącym im. A. Witkowskiego w Krakowie; był też nauczycielem oraz wicedyrektorem w jednej z krakowskich niepublicznych szkół ponadpodstawowych. Autor i współautor scenariuszy filmowych (*Kler*, reż. Wojtek Smarzowski; *Asymetria*, reż. Konrad Niewolski). Obecnie pracuje z Wojtkiem Smarzowskim nad scenariuszami dwóch filmów: Słowianie. *Swaćba* oraz *Słowianie*. Chrzest. W Teatrze im. J. Słowackiego prowadzi między innymi warsztaty edukacyjne, spotkania z cyklu „Język polski na dwa głosy", „Matura ze »Słowakiem«" oraz panele dyskusyjne „Chwalmy się! Dobre praktyki edukacyjne".

Oferta dla dorosłych osób indywidualnych:

Warsztaty umierania. Odkryj radość życia

27.02.2027, godz. 10:30-13:30

Przed Tobą leży dwadzieścia kartoników. Pięć żółtych, pięć niebieskich, pięć czerwonych i pięć zielonych. Zastanów się dobrze, zanim sięgniesz po długopis. Napisz na nich to, co jest dla Ciebie naprawdę ważne.

Warsztaty umierania to spotkanie, podczas którego uczestnicy na nowo odkrywają radość życia. To oparte na storytellingu doświadczenie odchodzenia. Uczestnicy słuchają historii umierającego człowieka i w jej trakcie symbolicznie rozstają się z ważnymi dla siebie osobami, marzeniami i rzeczami. Ta symulacja pozwala w bezpiecznych warunkach doświadczyć straty i zrozumieć, co tak naprawdę – dla każdego z nas – jest w życiu najważniejsze. Ważne, żebyśmy rozmowę o odchodzeniu i umieraniu przestali traktować, jak tabu. Włączając ją do naszej codzienności, uczymy się, jak pełniej korzystać z życia i cieszyć się tym, co jest.

Zamknij oczy, weź głęboki wdech i posłuchaj tej historii. Opowiada o Tobie. Albo o kimś bardzo do ciebie podobnym.

Dla kogo? Dorośli

Miejsce: Sala Edukacyjna w Gmachu Głównym

Cena: 60 zł/osoba, możliwość zakupu biletów online od 04.01.2027

Prowadzenie:
Katarzyna Boni - reporterka, eseistka, pisarka. Pisze o traumie, stracie i żałobie, a także o budowaniu nowych światów. Interesuje się również zmianami klimatu i ich wpływem na naszą rzeczywistość. Jej twórczość została wyróżniona kilkoma polskimi i międzynarodowymi nagrodami oraz nominacjami, w tym nagrodą European Press Prize 2025 za tekst Matki na końcu świata. Została Ambasadorką European Press Prize na rok 2027.

Jest autorką książek *Którędy do wyjścia?* (opowiadającej o żałobie w czasach kryzysu klimatycznego), *Auroville. Miasto z marzeń* (o próbie stworzenia współczesnej utopii) i *Ganbare! Warsztaty umierania* (o tym, jak Japończycy radzą sobie z rzeczywistością po potrójnej katastrofie z marca 2011 roku). To podczas pracy nad tą książką brała udział w warsztatach umierania prowadzonych przez buddyjskich mnichów. Teraz sama organizuje je w Polsce – do tej pory wzięło w nich udział ponad 1000 osób.

O pokusach w erze algorytmów. Kto i jak kształtuje nasze współczesne pragnienia i przyszłość technologii? Wykład

11.03.2027, godz. 18:00-19:30

Co dantejskie pokusy mają wspólnego z niekończącym się scrollowaniem, zakupami podsuwanymi przez algorytm czy relacjami z AI-chatbotami? Więcej niż mogłoby się wydawać. Dziś o naszą uwagę, czas i emocje konkurują technologie projektowane tak, by trudno było im się oprzeć. Platformy podpowiadają, czego pragnąć, z kim się porównywać i co uznawać za atrakcyjne. Sztuczna inteligencja precyzyjnie odpowiada na nasze potrzeby, ale również zaczyna współkształtować nasze wybory i relacje. Podczas spotkania spojrzymy na współczesne pokusy przez pryzmat trendów społecznych, kulturowych i technologicznych. Zastanowimy się, jak technologie zmieniają nasze pragnienia, kto i w jaki sposób próbuje na nie wpływać oraz jak mogą wyglądać pokusy przyszłości - od cyfrowych sobowtórów po sztuczną empatię. Bez moralizowania i prostych podziałów na dobrą i złą technologię, za to z rozgryzaniem sygnałów zmian i dominujących tech-narracji oraz pytaniem o to, czy w świecie coraz lepiej dopasowanym do naszych pragnień potrafimy jeszcze rozpoznać, które z nich naprawdę są nasze.

Dla kogo? Młodzież, dorośli

Miejsce: Sala AV w Gmachu Głównym

Udział: Wstęp bezpłatny. Obowiązuje rezerwacja. Możliwość rezerwacji od 01.02.2027. Jedna osoba może zarezerwować maksymalnie 4 miejsca. W przypadku rezygnacji z zarezerwowanego miejsca prosimy o zgłoszenie

Prowadzenie: Monika Borycka - analityczka trendów, ekspertka w obszarze badań nad przyszłościami, założycielka i CEO marki badawczej TrendRadar, która pomaga organizacjom rozumieć zmiany społeczne, kulturowe i technologiczne. Wykładowczyni i opiekunka merytoryczna studiów podyplomowych Trendwatching & Futures Studies na AGH w Krakowie, gdzie kształci kolejne pokolenia badaczy i badaczek przyszłości. Współautorka podcastu „Wycinki z przyszłości", rezydentka krakowskiej Apteki Designu. Autorka raportów trendowych, trenerka i facylitatorka procesów foresightowych, prelegentka konferencji (IMPACT CEE, Infoshare, EFNI) i doradczyni biznesu. Wcześniej przez 13 lat związana z mediami (TVN, TVN24, TVP), gdzie zajmowała się analizą trendów i projektami innowacyjnymi.

WikiDante

Domena publiczna to przestrzeń dla tych, którym przyjemność sprawia pogłębianie tematów i uczestniczenie w powstawaniu nowych treści w ramach wolnej edukacji. Chcemy, żeby odwiedziny na wystawie „W lustrze Dantego. Kuszenie i ostrzeżenie" mogły stać się okazją do poznawania zasobów dziedzictwa w domenie publicznej – bogactwa kultury dostępnego w zasięgu ręki każdego dnia.

Projekt WikiDante tworzy wirtualną przestrzeń, w której osoby zwiedzające wystawę znajdą odnośniki do treści udostępnianych na wybranych stronach internetowych.

Zapraszamy do korzystania z Wikipedii i Wikimedia Commons, gdzie znajdziesz nowe reprodukcje dzieł sztuki oraz artykuły opracowane w ramach akcji edycyjnej. Możesz podzielić się swoją wiedzą poprzez tworzenie, rozbudowę lub tłumaczenie artykułów w Wikipedii.

- **Polona**

  Na wystawie znajdują się kody QR do skanów treści książek obecnych na wystawie, udostępnione w serwisie Biblioteki Narodowej Polona.pl. Serwis umożliwia kartkowanie wirtualnych kopii starodruków, przeglądanie archiwalnych dokumentów i zagłębianie się w ich treści bez szkody dla wrażliwych unikalnych egzemplarzy, przechowywanych na co dzień w magazynach muzeów i bibliotek.

- **Wolne Lektury**

  W przestrzeni wystawy możesz korzystać z wygodnych linków do cyfrowych wydań najważniejszych książek literatury europejskiej, dostępnych online w opracowaniu – po polsku i za darmo. Prowadzą do nich kody QR z linkami do publikacji na platformie wolnelektury.pl, prowadzonej przez Fundację Wolne Lektury.

Sprawdź kody QR na wystawie:

- czytaj w serwisie WolneLektury.pl
- zobacz skany na Polona.pl

Bruno Schulz, *Dedykacja*, z teki *Xięga Bałwochwalcza*, cliché-verre, papier, 1920; Muzeum Narodowe w Krakowie